

PERSBERICHT

9 januari 2024

Verslag aan het federale parlement: Databanken voor rijbewijs- en voertuiggegevens – kwaliteit en gebruik door de politiediensten bij verkeershandhaving

Om het aantal verkeersslachtoffers te doen dalen, heeft de politie bij verkeershandhaving nood aan de juiste informatie over rijbewijzen en voertuigen. Het Rekenhof stelt echter vast dat de kwaliteit van de rijbewijs- en voertuiggegevens en het gebruik ervan door de politiediensten bij verkeershandhaving onvoldoende zijn. Zo is er onder meer onvoldoende toegang tot correcte gegevens over rijverboden, de technische controle en de verplichte aansprakelijkheidsverzekering.

Het federale beleid wil een sterke daling van het aantal verkeersslachtoffers tegen 2030. Om die reden staat in het Federaal Plan voor Verkeersveiligheid 2021-2025 alsook in richtlijnen van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken de informatiegestuurde politiezorg centraal. De beide voorwaarden, kwaliteitsvolle gegevens over rijbewijzen en voertuigen en eenvoudige toegang voor politieagenten, zijn echter onvoldoende vervuld waardoor de politie momenteel geen efficiënte met data ondersteunde controles kan uitvoeren.

De FOD Mobiliteit beheert de kruispuntbank van de rijbewijzen, maar door lacunes in de wetgeving of gebrekkige afspraken bestaat er onvoldoende zekerheid over de juistheid en tijdigheid van de gegevens in deze kruispuntbank. Zo kunnen politieagenten een bestuurder met een rijverbod (een zogenaamd verval van het recht tot sturen) niet altijd detecteren bij een controle. De Federale Politie staat daarnaast zelf in voor de databank met de ingehouden en ingetrokken rijbewijzen, gevoed door de lokale en federale politiediensten. Het Rekenhof merkt op dat er ook bij deze databank weinig garanties bestaan dat die volledig en betrouwbaar is.

In de kruispuntbank van de voertuigen, eveneens beheerd door de FOD Mobiliteit, blijkt de informatie over de technische keuring van voertuigen niet steeds actueel te zijn. Vele correct gekeurde voertuigen zijn volgens de databank niet in regel. Voorts bevat deze databank geen actuele gegevens over de verplichte aansprakelijkheidsverzekering. Deze worden enkel gecentraliseerd in een externe databank van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, met ook daarin soms onjuiste of niet tijdig geactualiseerde informatie, wat een systematischere controle op de verzekeringsplicht bemoeilijkt. Een nieuwe databank van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds van 2023 wil dit probleem oplossen, maar ook hierbij ontbreken de nodige afspraken op het vlak van gegevenskwaliteit.

Het gebrek aan betrouwbare informatie hindert de inzet van ANPR-camera's (voor automatische nummerplaatherkenning) om overtreders automatisch op te sporen. Door de soms

foutieve informatie over de technische keuring en de verplichte aansprakelijkheidsverzekering alsook de ontbrekende informatie over de gebruikelijke bestuurder bij leasingwagens, is het opvolgen van meldingen van de ANPR-camera's vaak geen prioriteit voor politiediensten. Na nazicht blijken opgespoorde voertuigen immers vaak toch in regel te zijn.

Naast de risico's van onbetrouwbare gegevens blijkt ook dat politieagenten bij controles niet alle nodige informatie uit de databanken kunnen raadplegen, waardoor controles tijdrovender en minder betrouwbaar zijn.

De Directie van de Politie Informatie en ICT-middelen (DRI) van de Federale Politie staat in voor de ontsluiting van informatie voor de hele Geïntegreerde Politie, maar doet dat onvoldoende voor gegevens over rijbewijs en voertuig. Een politieagent ziet bij de informatie over een rijbewijs niet de eventuele voorwaarden (rijden met een bril, alcoholslot enz.), noch de eventuele herstelproeven verbonden aan het einde van een rijverbod. Bij leasingwagens beschikken politieagenten niet altijd over informatie over de gebruikelijke bestuurder. Bovendien bestaat er momenteel geen snelle en eenvoudige toegang tot de gegevens over de verplichte aansprakelijkheidsverzekering.

Ten slotte gebruiken niet alle politiediensten de digitale applicaties die voorhanden zijn om rijbewijs- en voertuiggegevens te raadplegen even intensief. Dit is het gevolg van een gebrek aan centrale sensibilisering en ondersteuning vanuit de DRI en van het feit dat politiediensten zelf moeten instaan voor de opleiding over deze applicaties en de aankoop van de nodige toestellen.

Het Rekenhof beveelt de FOD Mobiliteit aan de kruispuntbanken te vervolledigen. Daarnaast beveelt het de DRI van de Federale Politie aan de ontbrekende gegevens voor een efficiënte verkeershandhaving (voorwaarden rijbewijs, herstelproeven bij een rijverbod enz.) met prioriteit toegankelijk te maken voor de politiediensten en hen voldoende te sensibiliseren en ondersteunen in het gebruik van de applicaties om rijbewijs- en voertuiggegevens te raadplegen.

De ministers van Mobiliteit en Binnenlandse Zaken onderschrijven het antwoord van hun administraties. De minister van Justitie gaf in zijn antwoord aan dat hij het rapport zal aanwenden om de bijdrage van Justitie aan een performante Mercuriusdatabank verder te optimaliseren, een nog betere afstemming van de diensten na te streven en ook het effectieve gebruik van de Mercuriusdatabank door de diensten te verzekeren.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collateralere instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "*Databanken voor rijbewijs- en voertuiggegevens – kwaliteit en gebruik door de politiediensten bij verkeershandhaving*" werd bezorgd aan het federale parlement. Het is samen met de samenvatting en dit persbericht terug te vinden op [rekenhof.be](https://www.rekenhof.be).